Mufti je tuje vlade pustil v prepričanju, da Palestinci podpirajo naciste. V Veliki Britaniji so bili propalestinski vladni uradniki marginalizirani, zaradi česar se je na vrhu imperialne moči razširila sovražnost do Arabcev.

Oproščanje imperialistične krivde

Takoj ko je postalo jasno, da je tretji rajh obsojen na propad, so sionisti vzeli v roke orožje. Milica Irgun, ki jo je februarja 1944 vodil bodoči predsednik vlade iz stranke Likud Menahem Begin, je napadala vladna poslopja in ubijala britanske uradnike. Skrajno desničarska skupina Lehi (Stern Gang), ki je v času vojne sklenila zavezništvo z nacistično Nemčijo in fašistično Italijo, je ubila lorda Moyna, britanskega ministra za Bližnji vzhod. Do konca leta 1945 so vse sionistične vojaške organizacije sabotirale železnice, razstreljevale mostove in uvažale nezakonite judovske priseljence.

Britanci so svoje težave v Palestini poskušali preložiti na ZDA in ustanovili Anglo-ameriški preiskovalni odbor. Ta odbor je potoval po Poljski in Cipru ter se pogovarjal z judovskimi begunci. Obiskal je palestinske vasi. Posvetoval se je s sionističnimi organizacijami. Globoko je bil prepreden s predsodki proti Arabcem. Revščina palestinskih vasi se mu je upirala, arabskim voditeljem ni zaupal, ker da so »fevdalni« relikti. Sionisti so po drugi strani poudarjali, da so v Palestino prinesli napredek in civilizacijo. Na koncu je odbor priporočil izdajo 100.000 vizumov judovskim beguncem in ustanovitev dvonacionalne države.

Februarja 1947 so Britanci imeli vsega dovolj. Julija 1946 je Irgun razstrelil britanski upravni sedež v Hotelu kralja Davida v Jeruzalemu in ubil 91 ljudi. Uspešni teroristični napadi na britansko službo so se nadaljevali tudi naslednje leto. Britanci so imeli v Palestini nameščenih 100.000 vojakov, več kot v Indiji, ki se je zaradi delitve kmalu spopadala s krvavo krizo.

Sionistični terorizem ni bil edini vpliv na britansko politiko. Leto prej je Winston Churchill v Fultonu v Missouriju govoril o »železni zavesi«, ki se je spuščala nad Evropo. To je bil poziv ameriški vladi k anglo-ameriški enotnosti proti »komunistični grožnji«. Poleg tega je bilo Združeno kraljestvo zaradi vojne močno zadolženo pri ZDA, ki so hotele svoj denar nazaj. Velika Britanija si ni mogla več privoščiti stroškov Palestine ali nasprotovanja ameriški politiki, poleg tega je bila tik pred odhodom iz Indije, od koder jo je pregnalo uspešno protikolonialno gibanje. Zaščita morske poti do južne Azije za vsako ceno v imperialnih izračunih ni bila več najpomembnejša.

Tako je 14. februarja 1947 britanska vlada sporočila, da bo mandat predala novemu mednarodnemu organu, Organizaciji združenih narodov (OZN, ZN). Britanski zunanji minister, desničarski laburist Ernie Bevin, je v spodnjem domu parlamenta napovedal: »Ne moremo sprejeti načrta, ki so ga predlagali Arabci ali Judje, niti jim ne moremo vsiliti lastne rešitve.« Britanci so si umivali roke nad katastrofo, ki so jo sami povzročili.

Mesec dni pozneje je bil ustanovljen Posebni odbor Združenih narodov za Palestino (UNSCOP). Njegova naloga je bila obiskati Palestino, se posvetovati z različnimi akterji in pripraviti priporočila za prihodnost tega ozemlja. Nihče od članov tega odbora ni vedel veliko o Palestini in tudi ni imel izkušenj z reševanjem sporov. Sionisti so odbor sprejeli z odprtimi rokami, v vseh odnosih z njim so poudarjali svojo »evropskost«, modernost ter dinamičnost naseljenske skupnosti.

Palestinci so UNSCOP bojkotirali. Enkrat za spremembo je bilo palestinsko vodstvo, kar ga je še ostalo, uglašeno z ljudskimi čustvi. »Kakšno pravico imajo ti diplomati določati, kaj naj se zgodi v naši domovini?«

Obisk odbora UNSCOP v Palestini je sovpadal z »afero Eksodus«, o kateri smo že govorili. Nekateri njegovi predstavniki so bili celo v Hajfi, ko je bila ladja poslana nazaj v Nemčijo. Posledica tega je bila, da je UNSCOP postavil potrebe preživelih v holokavstu nad demografsko realnost Palestine. Podobno kot danes, ko vse »mirovne načrte« pripravljajo vlada ZDA ter Izrael in njegovi zavezniki.

UNSCOP je predlagal razdelitev Palestine na tri dele. Judovska država naj bi dobila 55 odstotkov Palestine. Na tem območju je živelo 500.000 Judov in 400.000 Arabcev. Palestinci naj bi dobili 43 odstotkov ozemlja. V »arabski« državi je živelo 10.000 Judov, medtem ko je bilo v palestinski državi 725.000 prebivalcev. Preostalo območje, ki je obsegalo Jeruzalem in Betlehem, naj bi bilo mednarodno, upravljali pa bi ga Združeni narodi.

V tednih pred glasovanjem sta se začela izvajati sionistično lobiranje in pritisk ZDA. Vsaj trem državam, ki so bile močno odvisne od ZDA, so zagrozili z ukinitvijo pomoči ali gospodarskimi sankcijami: Haitiju, Filipinom in Liberiji. Franciji je grozila izguba pomoči Marshallovega načrta.

Glasovanje

Generalna skupščina Združenih narodov je glasovala 29. novembra. Organizacija združenih narodov ima danes 193 držav članic, leta 1947 pa jih je imela le 57. Večina Afrike in Azije je bila še vedno kolonija evropskih

imperijev. Za glasovanje o razdelitvi je bila potrebna dvotretjinska večina, 33 članic je podprlo razdelitev. Za so glasovale ZDA, zahodna Evropa (razen Grčije in Združenega kraljestva), celoten sovjetski blok in večji del Latinske Amerike. Izrael je imel dva starša, ZDA in ZSSR. Muslimanske države ter Indija, Kuba in Grčija so glasovale proti, skupaj jih je bilo 13. Vzdržalo pa se jih je 10, vključno s Kitajsko in Združenim kraljestvom.

Resolucija o razdelitvi je pomenila, da so Palestinci postali grešni kozli za nacistične vojne zločine. Imperialistične sile so bile z ustvarjanjem novih žrtev oproščene krivde za holokavst. Judje so imeli v lasti manj kot šest odstotkov zemlje in so predstavljali tretjino prebivalstva, vendar naj bi dobili več kot polovico države. Arabski delegati so odvihrali iz dvorane in resolucijo razglasili za neveljavno. Vendar je bilo to večinoma le šopirjenje. Po zaslugi knjige Avija Shlaima *Collusion Across the Jordan: King Abdullah, the Sionist Movement, and the Partition of Palestine* (1988) vemo, da se je hašemitska monarhija v Transjordaniji medtem na skrivaj pogajala s sionisti o delitvi Palestine med njimi.

Sionisti so bili vzhičeni, da so Združeni narodi glasovali za judovsko državo, vendar načrta niso podprli. Ben-Gurion je menil, da bodo meje judovske države »določene s silo in ne z resolucijo o razdelitvi [...] za bodočo judovsko državo ni ozemeljskih meja«. To je bilo napisano 7. oktobra 1947, približno sedem tednov pred glasovanjem. Izrael pa še danes ni razglasil svojih meja.

V Palestini je razpadel vsakršni videz zakona in reda, v mestih je vladalo nasilno razpoloženje. Sionisti so se pripravljali, da bodo uničili Palestince. Izrael naj bi se rodil v krvi in etničnem čiščenju. V naslednjem razdelku si bomo ogledali grozoto nakbe in njene posledice.

VAS ZA VASJO, MESTO ZA MESTOM – KAKO SO SIONISTI LETA 1948 POSKUŠALI UNIČITI PALESTINO

Leto 1948 je bilo leto groze. Večina Palestincev je bila nasilno izseljena iz domov in skupnosti. Družine so bile ločene in mnogi se niso nikoli več videli. Ljudje so gledali, kako so pobijali njihove brate, očete in otroke, deklice in ženske pa posiljevali. Pokol je sledil pokolu.

Te grozote so imele svoj namen. Sionisti so hoteli Palestino samo za Jude, »Izrael«, kot so ga poimenovali 14. maja 1948. Do konca prvega vala etničnega čiščenja je bila polovica palestinskega prebivalstva izkoreninjenega;

800.000 ljudi je bilo prisilno izseljenih s svojih domov, 531 vasi je bilo uničenih, 11 mestnih četrti izpraznjenih, le redki so se lahko še kdaj vrnili domov.

To ni bil edini primer etničnega čiščenja po drugi svetovni vojni, je pa edini, ki se ga še vedno zanika. V Izraelu vas lahko za omembo nakbe zaprejo ali še huje. Uradno mnenje v Evropi in Severni Ameriki nakbe še vedno ne priznava. Tu v diskurzu še vedno prevladuje izraelska pravljica o letu 1948.

Izraelska pripoved o letu 1948 je laž, niz neresnic, ki so jih širili ne glede na številne dokaze. Izpostaviti želim tri glavne laži: »Nismo želeli, da bi Palestinci odšli«, »Naša vojska je najbolj moralna vojska«, »Judje v Palestini so zaradi vdora arabske vojske doživeli 'drugi holokavst'«.

Moja razprava se močno opira na akademsko in prelomno knjigo Ilana Pappéja *The Ethnic Cleansing of Palestine* (Etnično čiščenje Palestine). O grozotah, opisanih na njenih straneh, Palestinci vedno znova in znova pripovedujejo že od leta 1948. (Za časovni pregled nakbe glej še kronologijo na koncu tega razdelka.)

Izraelska laž št. 1: »Nismo želeli, da bi Palestinci odšli.«

Uradna izraelska zgodovina so pravljice, po katerih naj bi sionisti hoteli, da Palestinci ostanejo v »judovski« državi. V teh zgodbah sionisti trdijo, da so se Palestinci prostovoljno odločili oditi in narediti prostor arabskim vojskam, ki so hotele uničiti novonastali Izrael.

Načrt Združenih narodov za razdelitev Palestine

Resnica je, da so vojaške enote arabskih držav v Palestino vstopile šele 15. maja 1948. Do tega datuma je bilo izgnanih že četrt milijona Palestincev. Etnično čiščenje se je dejansko začelo skoraj takoj po glasovanju Združenih narodov o razdelitvi Palestine novembra 1947.

Sistematično sionistično načrtovanje izgona Palestincev se je začelo že mnogo prej. Hagana je od konca tridesetih let prejšnjega stoletja popisala in fotografirala vse palestinske vasi. Do konca vojne so poznali kakovost zemljišč v vsaki vasi. Vedeli so, od kod črpajo vodo, in poznali so vse ceste, ki so vodile v vasi in iz njih. Imeli so podatke o dohodkih vsake vasi, njeni razredni strukturi in verski pripadnosti prebivalcev. Nekatere od teh informacij so zagotovili britanski uradniki. Na seznamu so bili vsi moški

stari od 16 do 60 let, in družine, ki so v spopadih izgubile sorodnike. Opredelili so tudi vse, za katere so menili, da so morda ubili kakšnega naseljenca.

Delitev ozemlja po letu 1949

Hagana je za to usposobila obveščevalce. Ti vohuni so razvili mrežo palestinskih kolaborantov, ki so jim pomagali. Haganini obveščevalci so imeli pomembno vlogo v nakbi: imeli so končno pristojnost odločati o tem, katero vas bodo uničili in koga bodo umorili.

Leta 1947 so sionisti posodobili svoje informacije. Poskrbeli so, da so vedeli, katere vasi imajo straže in orožje. Pripravili so obsežne sezname ljudi, ki so jih hoteli ubiti. Ko so judovske sile med nakbo vstopile v vas, so moške prebivalce razvrstili v vrsto. Palestinski ovaduh (običajno z vrečo na glavi) je nato izbral moške, ki so jih obveščevalci želeli umoriti.

Sionisti so v odstranitvi Palestincev videli »čiščenje« (hebrejsko *tihur*) države. Niso hoteli, da bi Palestinci živeli skupaj z njimi v njihovi novi državi: demografsko ravnovesje je bilo zanje ključnega pomena.

Jicak Pundak, ki je pomagal »očistiti« jug Palestine, je zapisal: »Bilo je 200 vasi in teh ni več. Morali smo jih uničiti, sicer bi imeli tukaj [na jugu Palestine] Arabce, kot jih imamo v Galileji. Imeli bi še en milijon Palestincev.«

»Načrt Dalet« je bil četrti v vrsti sionističnih strateških dokumentov. Pripravljen je bil marca 1948, ko se je začelo stopnjevati uničevanje Palestine. V njem so bili opisani strategija za osvojitev 78 odstotkov mandatne Palestine, ki jo je hotel prvi predsednik izraelske vlade Ben-Gurion, in načini ravnanja z milijonom Palestincev, živečih na tem območju. To je bilo dva meseca pred koncem britanskega mandata.

Ilan Pappé je načrt opisal v knjigi *The Ethnic Cleansing of Palestine*: »Vasi naj bi bile izseljene v celoti, ker so se nahajale na strateških točkah ali ker se je od njih pričakovalo, da se bodo upirale. To je bil glavni načrt za izgon prebivalstva vseh vasi na palestinskem podeželju. Podobna navodila s precej enako ubeseditvijo so veljala za ukrepe, usmerjene v palestinska mestna središča.«

Načrt ni skrival, kako bo to izvedeno: »Te operacije je mogoče izvesti z uničevanjem vasi (s požiganjem, razstreljevanjem in nameščanjem min v njihove ruševine), zlasti pa teh demografskih središč, ki jih je težko neprekinjeno nadzorovati. V primeru odpora je treba oborožene sile [s čimer je mišljena vsaka oborožena palestinska opozicija] uničiti, prebivalstvo pa izgnati zunaj meja države.«

To niso bile ohlapne smernice. To so bili ukazi. Vsak poveljnik Hagane je dobil seznam vasi ali mestnih območij, ki jih je bilo treba zavzeti in uničiti ter iz njih izgnati palestinsko prebivalstvo. Ben-Gurion je vodil evidenco o tem, koliko vasi so uničili, koliko ljudi so izgnali in koliko rodovitne zemlje so osvojili. V začetku junija je organiziral sestanek, na katerem je ocenil, koliko premoženja so ukradli iz arabskih bank in koliko nasadov citrusov so »pridobili«. Izraelci niso hoteli dovoliti, da bi se razlaščeni Palestinci vrnili. Izrael je nameraval postati izključno judovski, kolikor je bilo le realno mogoče. Vse vaščane, ki so se vrnili na svoje domove, poskušali rešiti nekaj imetja ali pospraviti pridelek, so ustrelili in pogosto ubili. To se je nadaljevalo še v naslednjem desetletju. Begunci so bili zdaj označeni za »infiltratorje« in »teroriste«, zato so jih lahko po mili volji umorili. Cilj Izraelcev ni bil le izgnati avtohtono prebivalstvo Palestine. Hoteli so izbrisati vsak fizični spomin na njihov obstoj. Avgusta je vlada napovedala, da bodo nova judovska naselja gradili na mestu palestinskih vasi ali sadili gozdove na prazni zemlji, kjer so nekoč živeli ljudje.

Izraelska laž št. 2: »Naša vojska je najbolj moralna vojska.«

Poleti 2014, ko je bila Gaza bombardirana, smo lahko od podpornikov Izraela slišali običajne klišeje. Še posebej podla izjava je prišla iz ust polkovnika Richarda Kempa, nekdanjega poveljnika vseh britanskih sil v Afganistanu: »Nobena vojska na svetu še ni storila toliko kot Izrael, da bi rešila življenja nedolžnih civilistov na območju spopadov.«

V času izraelskega napada na Gazo pozimi 2008/09 je novinar Gideon Levy zapisal: »Večina Izraelcev je še vedno globoko prepričana, da je njihova vojska, Izraelske obrambne sile, najbolj moralna vojska na svetu in nič drugega. V tem je moč zelo učinkovitega pranja možganov.«

Eksodus iz Hajfe

To podlo zanikanje resničnosti je utemeljitveni mit Izraela. Edina priznana izjema je pokol v Deir Jasinu aprila 1948. To le pripomore k utrditvi mita, saj pobojev ni zagrešila Hagana (ki je kmalu postala izraelska vojska), temveč skrajno desni Irgun in Stern Gang.

Prej sem omenil navodila načrta Dalet za uničevanje vasi z ognjem, dinamitom ali bombami. Nova izraelska država je bila krščena v krvi. V času nakbe so se dogajala grozodejstva. Ilan Pappé opisuje številne grozote: Kisas

in Balad Šajk decembra 1948, Sasa februarja, Tantura maja, mesto Lida julija in Safsaf oktobra.

V skoraj vsaki vasi, ki so jo zavzele judovske sile, so fante in može postavili v vrsto, izbrali žrtve in izvajali atentate. V več dokumentiranih primerih je prišlo do posilstev žensk in deklet, včasih pred očmi celotne vasi.

Če kdo, ki bere to moje besedilo, še vedno verjame, da se je pogrom zgodil šele po izraelski okupaciji Zahodnega brega in Gaze leta 1967, bi ga morala naslednja dva primera prepričati o nasprotnem.

Tantura je vas s 1500 prebivalci na sredozemski obali. Pokol se je zgodil 22. maja 1948, teden dni po tem, ko so sionisti razglasili neodvisnost Izraela. Vojaki so začeli morilski pohod takoj po vstopu v vas. Moške so nato odpeljali na obalo in kolaborant jih je nekaj izbral s prej pripravljenega seznama. Judovski častnik je pozneje poročal, da so vojaki hodili k poveljniku bataljona in govorili: »Moj bratranec je bil ubit v vojni,« ali nekaj podobnega, nakar je poveljnik odredil usmrtitev od pet do sedem ujetnikov. Tako so Palestinci zares plačevali za nacistične zločine.

Po pokolu so dvema Palestincema naročili, naj pod nadzorom lokalnega naseljenca izkopljeta množični grob. Leta 1999 je ta naseljenec, Mordekaj Sokoler, dejal, da se spominja pokopa 230 trupel. O teh dogodkih smo izvedeli iz spominov Palestincev in magistrske naloge mladega Izraelca iz leta 1999, ki je zbral pričevanja preživelih. Njegova diplomska naloga je bila seveda razveljavljena.

Pokol v Davajmehu (vas med Berševo in Hebronom) se je zgodil 28. oktobra 1948 in je bil še strahotnejši. Ko so se oklepna vozila približevala vasi, so iz njih skočile judovske enote in začele streljati na naključne tarče. Pohod je trajal eno uro. Naslednji dan je vodja vasi oziroma muktar v zapriseženi izjavi povedal, da se je »sestal z vaščani in se dogovoril, da se bo ponoči vrnil v vas ter ugotovil usodo tistih, ki so ostali zadaj. Poročal je, da so bila v mošeji trupla približno 60 oseb, večinoma starejših moških, ki so se zatekli vanjo. Med njimi je bil tudi njegov oče. Na ulicah je videl veliko trupel moških, žensk in otrok. Nato je odšel v jamo Irak El Zagh. Ob vhodu v jamo je našel trupla 85 oseb, spet moških, žensk in otrok. Muktar je nato opravil popis prebivalcev vasi in ugotovil, da pogrešajo skupaj 455 oseb, od katerih je bilo 280 moških, preostali pa so bili ženske in otroci. Med begunci so bile še druge žrtve, katerih števila ni mogel ugotoviti. Muktar izrecno navaja, da vas ni bila pozvana k predaji in da judovske enote niso naletele na noben odpor.«

Nekateri judovski vojaki, ki so sodelovali v pokolu, so vrhovnemu poveljstvu poročali o srhljivih prizorih: o dojenčkih z razbitimi lobanjami, ženskah, posiljenih ali živih zažganih v hišah, in do smrti zabodenih moških.

Podobna grozodejstva so se dogajala tudi v mestnih okoljih. V Hajfi so po pobočju navzdol v palestinske četrti v mestu valili sode z eksplozivom in ogromne jeklene krogle. Pripadniki Hagane so se preoblekli v Arabce in v garaže v lasti Palestincev pripeljali avtomobile, napolnjene z eksplozivom.

Najgrozovitejši mestni pokol pa se je zgodil julija v mestu Lida (danes izraelsko mesto Lod), kamor so po zračnem napadu vstopile izraelske enote in ubile 426 moških, žensk in otrok. V mošeji so našli 176 trupel, 50.000 Palestincev je bilo nato prisiljenih oditi brez hrane in vode na Zahodni breg, mnogi so na poti umrli.

Kot se sprašuje Ilan Pappé: »Kaj se je zgolj tri leta po holokavstu dogajalo v glavah Judov, ki so opazovali te nesrečne ljudi?«

Te poboje so izvajali navadni judovski vojaki. Toda glavno odgovornost nosijo sionistični voditelji, saj so Palestince vedno znova prikazovali kot naciste. Čeprav so se zavedali, da gre za laž, so to počeli, da bi svoje vojake motivirali za ubijanje ljudi.

Pokoli so imeli namen. Sionistični voditelji so hoteli, da vsi Palestinci zapustijo judovsko ozemlje. In to ne le 55 odstotkov Palestine, ki so jo dobili sionisti, temveč 78 odstotkov, ki so jih osvojili do konca vojne.

Izraelska laž št. 3: »Judje v Palestini so zaradi vdora arabske vojske doživeli 'drugi holokavst'.«

Med odraščanjem v judovski družini v petdesetih letih prejšnjega stoletja so mi vedno znova govorili, da je bila ustanovitev Izraela »čudež«. »Pogumni mali Izrael« se je spoprijel z okupacijsko arabsko vojsko, ki je hotela Jude pregnati »v morje«. Seveda so sionisti v javnosti trdili, da se soočajo z drugim holokavstom, toda zasebno je bilo povsem drugače. V pismu 26. februarja 1948 Ben-Gurion piše: »Zlahka se soočimo z vsemi arabskimi silami. Ne gre za mistično prepričanje, temveč hladen in racionalen izračun, ki temelji na praktičnem preizkusu.«

Palestinci so imeli nekaj milic v vaseh. Te so posedovale le majhne količine orožja. Ni bilo koordinacije na državni ravni, nacionalnega vodstva in skupnega delovanja; 9. januarja 1948 je v Palestino vstopila majhna arabska prostovoljna vojska, ki je štela od pet do šest tisoč pripadnikov, vendar so jo judovske sile številčno močno prekašale.

Arabska liga je poslala svoje enote šele, ko so Britanci končno odšli. To je bilo pet mesecev in pol po začetku etničnega čiščenja. Za vodjo vojaških sil so imenovali jordanskega kralja Abdulaha, kar je enostavno razumeti,

saj je imela Jordanija edino resno in dobro izurjeno vojaško silo v arabskem svetu: Arabsko legijo.

Toda (in to je velik »toda«) kralj Abdulah je s sionisti sklenil tajni dogovor, da se ne bo bojeval proti njim. Vse to je dokumentirano v omenjeni knjigi Avija Shlaima *Collusion Across the Jordan*. Drugi arabski voditelji so vedeli za to. Sionisti so kralju v zameno obljubili Zahodni breg, dvajset odstotkov Palestine. Edini resnejši spopad med legijo in sionisti je bil zaradi Jeruzalema, ki ni bil vključen v tajni sporazum. Tu se je dobro izurjena jordanska vojska uspešno borila za staro mesto. Drugod legija ni storila ničesar, niti kadar se je znašla v bližini palestinskih vasi, ko so jih uničevali.

Ostale arabske vojske so bile neučinkovite. Njihove oskrbovalne poti so bile preobremenjene, orožje zastarelo. Streliva je hitro zmanjkalo, saj jim ga Velika Britanija in Francija, ki sta dobavljali orožje, nista hoteli več pošiljati.

V egiptovskih enotah je bilo 10.000 vojakov, od katerih je bila polovica članov Muslimanske bratovščine, izpuščenih iz zapora. Slednjim, neprimerno usposobljenim in slabo oboroženim, je uspelo zadržati vsaj nekaj vasi in mest na jugu. Majhno število sirskih vojakov ni imelo večjega vpliva. Libanonska vojska ni nikoli vstopila v Palestino. Iraške enote so se v nasprotju z ukazi spopadle s sionisti, vendar so štele le nekaj tisoč mož. Na splošno arabske vojaške enote niso resneje vplivale na dejavnosti Izraela.

Sedaj lahko vse to primerjamo s sionističnimi silami. Ob začetku izvedbe načrta Dalet je bilo v sionistični vojski 50.000 judovskih vojakov (polovico je izurila britanska vojska). Do poletja 1948 se je število povečalo na 80.000. Poleg tega so bili dobro preskrbljeni z orožjem. Sionisti so od junija 1947 kupovali velike količine orožja na Češkoslovaškem, tako pred »komunističnim« prevzemom oblasti kot po njem. Pri tem je imela ključno vlogo izraelska komunistična partija. Češka vlada je prav tako usposobila prve pilote bojnih letal in zemeljsko osebje izraelskih letalskih sil.

Do poletja 1948 je imel Izrael dvakrat več sil kot vse arabske vojske skupaj. Postali so tako samozavestni, da so razmišljali o priključitvi območij, obljubljenih Jordaniji. Ni jih zadrževal strah pred porazom, temveč preveč Palestincev v Izraelu.

Resnica je jasna. Palestinci so bili brez vodstva in brez lastnih resno usklajenih vojaških sredstev. Odvisni so bili od arabskih držav, ki so jih izdale.

V tem delu sem komajda omenil Britance, ki so Palestini vladali do konca mandata. V Palestini je bilo nameščenih 75.000 vojakov in nekaj jih je ostalo celo po 14. maju, a storili niso ničesar. V Jafi so na primer »opazovali«, medtem ko so sionisti metali bombe v domove ljudi. V Jeruzalemu so razorožili Palestince, medtem ko so jih sionisti napadali. Prav tako je mandatna vlada preprečila, da bi Združeni narodi pripeljali organizirane sile za nadzor nad delitvijo. Zato ni nenavadno, da mnogi Palestinci za svojo tragedijo krivijo Britance.

Do zime leta 1948 Palestine ni bilo več. Jordanci so anektirali Zahodni breg. Egipčani so Gazo postavili pod vojaško oblast. Celotna družba je bila izbrisana. Izraelska vlada je zasegla za 100 milijonov funtov palestinskega premoženja. Vseh palestinskih kulturnih središč, mošej, cerkva in šol ni bilo več. Večina vasi in sosesk je bila porušena z buldožerji. Njihovi prebivalci so bili izgnani. Nekaj izbranih nepremičnin so seveda zasegli naseljenci in nekatere spremenili v slikovite »umetniške kolonije«. Edino palestinsko mesto, ki je obstalo v Izraelu, je bil Nazaret. To je bilo večinsko krščansko mesto in sionisti so vedeli, da bi njegovo uničenje škodilo ugledu Izraela med kristjani v svetu.

Generalna skupščina Združenih narodov je decembra 1948 sprejela Resolucijo 194, ki je beguncem podelila pravico do vrnitve domov ali finančne poravnave. Te resolucije niso nikoli upoštevali. Nasprotno pa je izraelski parlament julija 1950 sprejel zakon o vrnitvi, ki je vsem Judom dajal pravico do življenja v Izraelu.

Etnično čiščenje se je nadaljevalo do poletja 1949; 8000 Palestincev je celo leto preživelo v zaporniških taboriščih, številne so umorili, vendar nihče od njihovih morilcev za to ni nikoli odgovarjal. Druge so uporabljali kot suženjsko delovno silo. Zunaj zaporov in delovnih taborišč je bilo življenje 150.000 Palestincev, ki so ostali v Izraelu, prav tako težko, mnoge so ubili zaradi kršitve policijske ure, nekateri so bili pretepeni in aretirani. Izraelski vojaki, ki so iskali »orožje«, so ropali njihove domove. Plenili so cerkve in mošeje, samostane in šole. Do leta 1966 so Palestinci v Izraelu živeli pod vojaško oblastjo.

Skoraj milijon beguncev se je znašlo v več kot osemdesetih begunskih taboriščih po arabskem svetu. Večina beguncev na Zahodnem bregu in v Gazi se je morala soočiti z izraelsko vojaško močjo in nato z okupacijo leta 1967. Do leta 1952 je bilo v Siriji 80.000, v Libanonu in Jordaniji pa več kot 100.000 Palestincev, pri čemer ni upoštevan Zahodni breg.

Izraelci so pričakovali, da bodo poraženi Palestinci izginili iz zgodovine. Vendar se to ni zgodilo. Po letu 1967 se je pojavilo novo palestinsko gibanje, najprej v begunskih taboriščih, nato na zasedenih ozemljih in v samem Izraelu. Palestinci so kot narod preživeli. Razkrivanje resnice o izvoru Izraela je del boja za osvoboditev Palestincev. Končno številni ljudje po vsem svetu ne verjamejo več izraelskim lažem.

Kratka kronologija nakbe

29. november 1947: Združeni narodi glasujejo za razdelitev Palestine. Sionisti dobijo 55 odstotkov Palestine, čeprav je judovskega prebivalstva le 37 odstotkov in imajo v lasti le 7 odstotkov zemlje.

Začetek decembra 1947: sionistični napadi na Palestince so začetek etničnega čiščenja, v državo vstopijo manjše enote arabskih prostovoljcev, da bi branili Palestino.

10. marec 1948: sionisti uradno sprejmejo načrt Dalet (dalet je četrta črka hebrejske abecede; to je bil četrti in zadnji načrt). Njegov cilj je bil, da bi se novonastala judovska država znebila Palestincev in razširila svoje meje daleč prek meja, ki so jih Združeni narodi »dodelili« Judom.

Konec aprila 1948: vsa mestna središča bodoče judovske države so okupirana, četrt milijona Palestincev pa je pobegnilo iz države.

14. maj 1948: sionisti razglasijo ustanovitev Izraela kot judovske države. Prvi državi, ki priznata Izrael, sta ZDA in ZSSR, velesili povojnega sveta.

15. maj 1948: Velika Britanija uradno zapusti Palestino, čeprav se v njej še vedno zadržuje manjši del vojske. Pet arabskih držav pošlje vojake, ki naj bi pomagali Palestincem.

Do konca julija 1948: 531 vasi je uničenih, v 11 mestnih četrtih ni več Palestincev.

Februar 1949: sporazum o premirju med Egiptom in Izraelom prestavi Gazo pod jordansko oblast.

Do poletja 1949 se etnično čiščenje Palestincev nadaljuje.

Nova izraelska država zdaj nadzoruje 78 odstotkov Palestine, ne pa 55 odstotkov, kar so ji dodelili Združeni narodi. Palestinske države ni. Posledica je skoraj milijon beguncev, večina konča v begunskih taboriščih na Zahodnem bregu, v Jordaniji, na območju Gaze, v Siriji in Libanonu.

PO NAKBI

V obdobju po letu 1948 so bili Palestinci razdeljeni, demoralizirani in razpršeni po Bližnjem vzhodu in drugod. Na območju, ki je postalo izraelska država, je veljalo vojno stanje za približno 400.000 Palestincev do leta 1966. Danes na območju, ki ga Palestinci imenujejo »zgodovinska Palestina«, živi dva milijona Palestincev. Izrael jih v poskusu izbrisa njihove palestinske identitete imenuje »izraelski Arabci«. Na Zahodnem bregu, vključno z vzhodnim delom Jeruzalema, je 670.000 Palestincem vladala Jordanija, kar je bila posledica tajnega dogovora kralja Abdulaha s sionisti; vse to natančno opisuje Avi Shlaim v knjigi *Collusion Across the Jordan*. Egipt je zasedel Gazo s 350.000 prebivalci, od katerih je bila polovica beguncev iz današnjega južnega Izraela.

Leta 1954, ko je izraelski parlament (kneset) sprejel »zakon o vrnitvi«, je ustava vsem Judom, povsod po svetu, zagotovila pravico do izraelskega državljanstva. Zato se je v naslednjih nekaj letih v Izrael priselilo 700.000 arabskih Judov. Bili so pod pritiskom naraščajočega nacionalizma v svojih domovinah, ki je ustanovitev Izraela in nakbo obravnaval kot še en zločin imperializma. Arabske Jude so v judovsko državo zvabile tudi izraelske obljube oziroma je bil vzrok nekaj hujšega. Že dolgo namreč obstaja sum, da so bombne napade na iraško judovsko skupnost, ki je bežala v Izrael, izvedli izraelski agenti. Zgodovinar Avi Shlaim v knjigi *Three Worlds: Memoirs of an Arab-Jew* (Trije svetovi: spomini arabskega Juda) trdi, da ima »neizpodbitne dokaze« o izraelski vpletenosti v napade na judovske skupnosti. Arabske Jude je v Izraelu pričakala toksična diskriminacija. Poslali so jih v mesta na mejah države, kjer so postali prva obramba izraelske države pred Palestinci, ki so se obupano želeli vrniti na svoje domove, od koder so bili pregnani.

Vojna leta 1967 in njene posledice

Vojna leta 1967, tako imenovana »šestdnevna vojna«, je bila najuspešnejša v zgodovini Izraela. Prvič, ta vojna je spremenila Izrael iz etnične judovske države, ki je nadzorovala majhno ozemlje, v »mini imperij«, ki je namesto 20.000 kvadratnih kilometrov nadzoroval 90.000 kvadratnih kilometrov. Razširilo se je ozemlje pod izraelskim nadzorom – Zahodni breg, Gaza, sirska Golanska planota in za nekaj časa tudi egiptovski polotok Sinaj. Drugič, ZDA so Izrael sedaj priznale kot pomembnega zaveznika, ki lahko premaga grožnjo arabskega nacionalizma. Na tej točki je Izrael postal nadzorni organ ZDA v regiji, najpomembnejši prejemnik ameriškega orožja in pomoči na svetu.

V Izraelu je vladalo zmagovalno ozračje. General Ariel Šaron je zapisal, da bi lahko »vzpostavili red in mir od Maroka do Turčije«. Krepil se je mesijanski verski sionizem. Njegov cilj je bil zgraditi judovsko kraljestvo, ki bi mu vladala halaka (judovsko versko pravo) in ki bi ga vodili verski očaki. Pri tem je bil ključnega pomena novoosvojeni Zahodni breg, prizorišče pripovedi iz Stare zaveze in judovskih kraljestev Judeje in Samarije, ki sta bili v resnici kvečjemu mestni državi. Izrael je imel sedaj nadzor nad njimi.

Naslednik revizionističnega sionizma Žabotinskega je bil Menahem Begin, vodja skrajno desne stranke Likud. Leta 1977 je svoje ekspanzionistične sanje izrazil takole: »Oba bregova Jordana: ta je naš in tisti drugi je prav tako naš. Anektiraš tujo deželo, ne pa svoje države.« Dejansko Izrael nikoli ni določil svojih meja, saj je bilo ključno načelo sionističnega projekta vedno ekspanzija, ekspanzija, ekspanzija.

Pod izraelsko oblastjo je bilo še veliko več Palestincev. Razočaranje nad poraženimi arabskimi državami je bilo vseprisotno, med Palestinci pa je naraščalo prepričanje, da se morajo osvoboditi sami. Leta 1964 je bila ustanovljena Palestinska osvobodilna organizacija (PLO), vendar se je šele po letu 1967 razvila v ljudsko gverilsko organizacijo, ki jo je vodil sekularni Fatah Jaserja Arafata. V begunskih taboriščih na Zahodnem bregu in v Jordaniji je prišlo do dramatičnega porasta palestinskih gverilskih organizacij. Fatah je predstavljal največjo, levo od njega pa sta bili Ljudska fronta za osvoboditev Palestine (PFLP) in Demokratična fronta za osvoboditev Palestine (DPFLP).

Vse skupine so se zgledovale po uspehu FLN (Narodnoosvobodilne fronte) v Alžiriji in vietnamskem uporu proti ZDA. V palestinskem življenju je bil viden preporod, ki so ga imenovali »palestinska revolucija«, v gibanje se je vključevalo tudi vse več žensk. Vendar je imela palestinska gverila resen problem, zaradi katerega je bilo gverilsko bojevanje precej težje. Narodnoosvobodilni fronti v Alžiriji in Vietnamu sta lahko delovali iz oporišč v Alžiriji

in Južnem Vietnamu. Palestinski gverilci (fedajini) pa niso mogli delovati v Izraelu. Njihova oporišča so bila v državah, ki mejijo na Izrael, v Jordaniji in pozneje v Libanonu. Čeprav je Fatah vodil politiko »nevmešavanja« v notranje zadeve arabskih držav, je bila prisotnost oboroženih gverilcev brez nadzora v resnici zelo nevarna za vladajoče razrede, saj so te države postale tarča izraelskih napadov.

V Jordaniji, kjer je bila večina prebivalstva palestinskega rodu, se je hašemitska monarhija zaradi begunskih oboroženih sil počutila zelo ogroženo. V letih 1970–1971 je jordanska vojska napadala begunska taborišča, kar je postalo znano kot »črni september«. Ubili so na tisoče Palestincev in porazili fedajine, ki so pobegnili v Libanon. Leta 1982 je Izrael vdrl v Libanon, ki ga je prej razdejala državljanska vojna. Pri tem se je povezal s fašističnimi krščanskimi milicami, ki so pod zaščito izraelske vojske izvedle poboje v begunskih taboriščih Sabra in Šatila. Palestinska osvobodilna organizacija je nato pobegnila v Tunizijo, ki nima kopenske meje z Izraelom, s čimer se je končalo upanje na oboroženi boj za osvoboditev Palestine.

Po vojaški zmagi leta 1967 se je morala izraelska država spoprijeti z vladavino nad veliko številnejšim palestinskim prebivalstvom. Sčasoma se je oblikovala strategija, ki je imela dva cilja. Prvič, sionistična entiteta je izvajala dolgoročno strategijo drobljenja palestinskega prebivalstva. Posledice so danes vidne v različnih zakonih in pravnih redih ne le za izraelske Jude in Palestince, temveč tudi za različne skupine Palestincev, bodisi na Zahodnem bregu, v Gazi, Jeruzalemu ali zgodovinski Palestini. Drugič, na Zahodnem bregu (in za določeno obdobje tudi v Gazi) je prišlo do dokončnega odvzema palestinskih zemljišč za gradnjo naselbin, pravzaprav izraelskih mest z lastnimi cestami in storitvami, kar je razdrobilo palestinsko ozemlje. Danes je v vzhodnem delu Jeruzalema in na Zahodnem bregu približno 700.000 izraelskih naseljencev.

Oslo, prva intifada in rojstvo Hamasa

Vodstvo Palestinske osvobodilne organizacije je bilo po porazu gverilske strategije izolirano v Tuniziji. Opustilo je svoj cilj osvoboditve celotne Palestine in leta 1988 priznalo Izrael. To se je zgodilo prav takrat, ko je naraščajoče nezadovoljstvo na Zahodnem bregu in v Gazi leta 1987 pripeljalo do prve ljudske vstaje po letu 1936.

Prva intifada je imela globoke ljudske korenine in je večino prebivalstva mobilizirala v lokalnih odborih in protestih. Opirala se je tudi na vse večji

pomen palestinskih delavcev v izraelskem gospodarstvu. V Izraelu je delalo kar štirideset odstotkov palestinskega prebivalstva, ki je prevladovalo v kmetijstvu in gradbeništvu. Gaza je bila popolnoma odvisna od izraelskega zaposlovanja, izraelsko gospodarstvo pa je bilo odvisno od izkoriščanja palestinske delovne sile.

Ko je bil Izrael zaradi protestov leta 1987 postavljen v defenzivo, so mu na pomoč priskočile ZDA. V letu 1990 so podprle mirovna pogajanja, ki so ljudsko gibanje popolnoma odrinila na stranski tir. Palestinska osvobodilna organizacija v izgnanstvu, ki v intifadi ni imela skoraj nobene vloge, je v teh pogajanjih ponovno prevzela položaj uradnega vodstva palestinskega gibanja. Tako imenovani oselski mirovni sporazum je utrdil njihovo novopridobljeno veljavo. Toda »mirovni proces« je bil za Palestince katastrofa, kot je takrat poudaril Edward Said.

Palestinska osvobodilna organizacija je vnaprej sprejela vse izraelske zahteve – pravico izraelske države do mirnega in varnega obstoja, prenehanje oboroženega boja in drugih nasilnih dejanj. Prav tako se je odpovedala pravici do vrnitve štirih milijonov palestinskih beguncev v domove v Izraelu. Vodstvo Palestinske osvobodilne organizacije je prevzelo nalogo nadzora nad Palestinci, da bi zagotovilo spoštovanje sporazuma. V zameno je nova Palestinska uprava (PA, Palestinian Authority) dobila v upravljanje predele razdrobljenega Zahodnega brega skupaj z Gazo, kar je bilo največ 22 odstotkov zgodovinske Palestine, razdeljene na 227 ločenih enklav, ki jih je kmalu ogradil izraelski zid. Danes Izrael upravlja 60 odstotkov Zahodnega brega. Nadzoruje celotno oskrbo okupiranih ozemelj z vodo in jo v 80 odstotkih namenja za uporabo judovskim državljanom. O statusu nezakonitih judovskih naselbin na okupiranih ozemljih ni bilo nobenega dogovora, prav tako se Izrael ni zavezal, da jih bo prenehal širiti.

Palestinci niso mogli prevoziti več kot nekaj kilometrov, ne da bi stopili na ozemlje pod izraelskim nadzorom ali naleteli na eno od 600 izraelskih vojaških kontrolnih točk. V Betlehemu je na primer šestnajst izraelskih kontrolnih točk, ki obkrožajo mesto, da ne omenjamo zidu, ki Betlehem ločuje od Jeruzalema. Vasi in mesta so bila ločena med seboj. Palestinsko gospodarstvo se je skrčilo na zelo lokalizirane gospodarske enote, ki niso mogle vzdrževati neodvisnih trgovinskih odnosov s tretjimi državami, saj je Izrael nadzoroval vse njihove trgovinske politike. Izrael je imel popoln nadzor nad notranjimi in zunanjimi mejami, kar mu je omogočalo, da je po lastni presoji zaprl katerikoli del zasedenih ozemelj. Nova Palestinska uprava je postala policija Izraela na Zahodnem bregu. Prekinjala je proteste, zapirala in ubijala palestinske disidente ter upravljala izraelske zapore. To

Izraelskim obrambnim silam (IDF) ni preprečevalo vdiranja na Zahodni breg, kadarkoli se jim je zljubilo.

V tem kontekstu opazujemo vzpon Hamasa, ki je nastal iz palestinskega krila Muslimanske bratovščine med prvo intifado. Zavrnil je sodelovanje v farsi iz Osla in poznejših mirovnih pogajanjih. Po kapitulaciji Palestinske osvobodilne organizacije je prevzel vodenje palestinskega odpora. Bazo si je gradil tako, da je ljudem zagotavljal socialne storitve in poudarjal narodne cilje, ne verskih. Njegov cilj je bil enak cilju Palestinske osvobodilne organizacije v poznih šestdesetih letih: osvoboditev celotnega palestinskega ozemlja. Leta 2006 je zmagal na prvih volitvah v Palestinsko upravo, ne le v Gazi, temveč na celotnem Zahodnem bregu. Izraelci so bili z ZDA in EU zgroženi nad izidom volitev. Sionistična država si je uspešno prizadevala prikazati Hamas kot ekvivalent Al Kaidi in pozneje Islamski državi. Toda Al Kaida in ISIS v resnici sovražita Hamas, ker so njegovi cilj politični in ne religiozni – palestinska samoodločba. Hamas je celo preprečil delovanje salafističnih skupin v Gazi.

Vso tujo pomoč Palestini so ukinili. Izrael je zadrževal davčna in carinska potrdila, ki jih je zbiral za Palestinsko upravo. Palestinsko gospodarstvo se je sesulo, kar je seveda povzročilo veliko trpljenja. Poleg tega je Izrael aretiral četrtino poslancev novega parlamenta, s čimer je dokazal, da je bil »mirovni sporazum« goljufija. Izrael in Egipt sta pozneje istega leta zaprla meje, Izrael pa je začel pomorsko blokado Gaze. Sčasoma sta Fatah in Hamas oblikovala vlado narodne enotnosti, vendar so se zahodne sile in Združeni narodi pogovarjali le s člani Fataha. To je spodkopalo novo vlado in njeno delovanje je bilo onemogočeno. Fatah je nato junija 2007 prevzel oblast na Zahodnem bregu, Hamas pa je prevzel nadzor nad Gazo. Blokada Gaze traja že šestnajst let, Izrael pa to najgosteje naseljeno ozemlje na našem planetu še vedno bombardira in s tem povzroča neizmerno trpljenje. To prakso so poimenovali »košnja trate«: Izrael omejuje količino hrane, ki prihaja v Gazo, in dovoljuje le minimalno količino kalorij, da prebivalstvo lahko preživi (kar srhljivo spominja na varšavski geto). Zdaj, leta 2023, ko se v Gazi odvija genocid, so razmere seveda še veliko slabše. Od leta 2006 ni bilo nobenih volitev, saj je Izrael aktivno sabotiral vse poskuse njihove izvedbe.

Enako pomembna posledica oselskega sporazuma je bila, da je izraelska država drastično zmanjšala svojo odvisnost od palestinskih delavcev. K selitvi v Izrael so začeli spodbujati Jude iz nekdanje Sovjetske zveze, za zapolnitev primanjkljaja pa so pripeljali delavce iz Tajske, s Filipinov in iz drugih držav z začasnimi pogodbami o zaposlitvah. To lekcijo je Izrael črpal

iz propada apartheida v Južni Afriki, kjer je črnski delavski razred zadal odločilni udarec rasističnemu režimu. Niso nameravali dovoliti, da bi se v sionistični državi razvil močan in samozavesten palestinski delavski razred. Seveda je še vedno nekaj palestinskih delavcev iz zgodovinske Palestine, Zahodnega brega in Gaze, ki so zaposleni predvsem v gradbeništvu, vendar nič več v takem številu kot nekoč.

Trenutna situacija

Kljub temu da zahodni voditelji Izrael še naprej ščitijo pred kritikami in v nedogled ponavljajo nesmiselno trditev, da je »Izrael edina demokracija na Bližnjem vzhodu«, se je Izrael v zadnjih desetletjih vse bolj pomikal v desno. Zakon o nacionalni državi iz leta 2018 je razglasil, da samoodločba velja samo za Jude v Izraelu, da vsi viri pripadajo Judom in da lahko Nejudje (tj. palestinski državljani Izraela, teh je približno 20 odstotkov) odidejo, če temu nasprotujejo. Te državne politike se odražajo v javnem mnenju, kar 96 odstotkov izraelskih Judov meni, da je sprejemljivo ubijati Palestince.

Izrael je v krizi od napadov na mošejo Al Aksa leta 2021, v še večji krizi pa od izvolitve Netanjahujeve vlade leta 2022. Vlado vodi Likud, stranka, ki je dedinja revizionističnega sionizma Žabotinskega, v koaliciji z različnimi fašističnimi skupinami, zastopnicami naseljenske skupnosti na Zahodnem bregu. Sionističnemu vodstvu v Tel Avivu niso bile všeč Netanjahujeve ustavne reforme, ki so oslabile moč sodstva pri blokiranju vladnih ukrepov. Pred oktobrom 2023 je bil Izrael približno eno leto politično ohromljen, saj so potekale velike demonstracije med eno in drugo sionistično frakcijo.

Po prebitju Palestincev iz ujetniškega taborišča v Gazi izvaja Izrael krvavo vojno, katere tarča je vse človeško življenje v Gazi. Na Zahodnem bregu je naseljensko nasilje na vrhuncu, saj je bilo od 7. oktobra umorjenih več kot dvesto Palestincev, do objave tega besedila pa bo številka nedvomno še višja. Uradne izjave judovskih izraelskih politikov in verskih osebnosti so iz dneva v dan skrajnejše. Večkrat je bil predlagan izbris vseh, ki živijo v Gazi. Alternativni predlog je nova nakba, ki bi Palestince iz Gaze prisilila k selitvi v Egipt. Nekateri sionisti zdaj pozivajo, naj iz Izraela odidejo tudi Palestinci z Zahodnega brega in tisti, ki živijo v zgodovinski Palestini. Koncept »transferja« (prisilne izselitve vseh Palestincev iz takratne mandatne Palestine) ima v sionističnem diskurzu dolgo zgodovino, vendar še nikoli ni bil tako javen in glasen.

Kje lahko iščemo upanje in odpor, medtem ko se pošastna vojna proti tako rekoč nezaščitenemu ljudstvu nadaljuje?

Ogromno in vse večje množično gibanje po vsem svetu, ki izraža solidarnost s Palestinci, razkriva velikanski prepad med navadnimi ljudmi našega planeta in vladarji. Ker Izrael ob podpori zahodnega imperializma izvaja množične umore, se je celotna generacija mladih odločila ukrepati. Sionisti to vedo in so zaskrbljeni. Njihova strategija drobljenja in delitve Palestincev ni dosegla svojega cilja. To je postalo jasno leta 2021, ko sta množično gibanje in enotna splošna stavka potekala po vseh delih Palestine, vključno z zgodovinsko Palestino (Izrael). Trenutna nočna mora bo verjetno le okrepila enotnost po vsej Palestini.

Pred desetletjem je bil poraz arabske pomladi, ki so jo zatrli vladajoči razredi na Bližnjem vzhodu, velik udarec tako za delavski razred v regiji kot za Palestince. Vendar je genocidni napad Izraela na Gazo leta 2023 sprožil nove nemire v severni Afriki, na Bližnjem vzhodu in povsod drugod. To postavlja temelje za novo obdobje boja. V Egiptu se je poleg naraščajočega sovraštva do diktature Al Sisija pojavila tudi velika ljudska podpora Palestincem. Stari slogan »pot v Jeruzalem vodi skozi Kairo« priznava, da bi vsaka resna rešitev zatiranja Palestincev zahtevala novo zarisovanje celotnega imperialnega zemljevida na vsem Bližnjem vzhodu.

Begunska kriza se bo še okrepila s poglabljanjem podnebne krize po vsem planetu, zaradi česar vse več regij, zlasti na globalnem Jugu, postaja neprimernih za bivanje. To, kar danes Izrael počne Palestincem, se bo verjetno začelo dogajati po vsem svetu, saj se svetovni vladarji na podnebno katastrofo odzivajo na edini način, ki ga poznajo: z zatiranjem in umori. Vendar pa svetovno množično gibanje, ki se je porodilo zaradi izraelskega genocida, nakazuje, da vse še ni izgubljeno, da lahko še vedno zmagamo: zato moramo vedno znova in znova ponavljati: »Osvoboditev Palestine je prvi pogoj za osvoboditev sveta.« Ko skandiramo »vsi smo Palestinci«, ne gre za sentimentalno parolo. To bo prihodnost vseh nas, če ne bomo ustavili vojnih zločincev, ki požigajo naš planet.